

Lepingute piire käsitlevad suunised

Sissejuhatus

- 1.1. 24. novembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1904/2010 (edaspidi – EIOPA määrus)¹ artikli 16 kohaselt annab Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA) välja suunised, mis tuginevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiivile 2009/138/EÜ (kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II))² ja eelkõige selle artikli 76 lõikele 1 ja artiklile 78 ning rakenduseeskirjade artiklitele 17 ja 18³.
- 1.2. Suunised on mõeldud Solventsus II kohastele järelevalveasutustele.
- 1.3. Suunised kehtivad kindlustus- ja edasikindlustusandjatele ja nendega edendatakse kindlustus- või edasikindlustuslepingute piiride ühtset rakendamist. Eesmärk on kindlaks määrata olemasolevate ja tulevaste ettevõtete vaheline piir. Suunistega tagatakse juhised selle kohta, kuidas kindlaks määrata, millised tulevaste kindlustusmaksetega seotud kindlustus- või edasikindlustuskohustused lepingu puhul rakenduseeskirjade artikli 17 ja 18 kohaselt tekivad.
- 1.4. Käesolevates suunistes tähendavad juhtimisüksused asutusesiseseid üksuseid, mis on moodustatud kindlustus- või edasikindlustusandja tegevuse juhtimise eesmärgil ning mida seega ei peeta kolmandaks osapooliks juhtudel, kui need langetavad lepingu lõpetamise, lepingu kontekstis tasutavate kindlustusmaksete tagasilükkamise või kindlustusmaksete või lepingulise kasu korrigeerimise õiguse kasutamise asjus teatud otsuseid või avaldavad vastavalt arvamust.
- 1.5. Käesolevates suunistes määratlemata terminitel on sissejuhatuses viidatud õigusaktides määratletud tähendused.
- 1.6. Suuniseid hakatakse kohaldama 1. aprillist 2015.

Suunis 1. Põhimõtete kooskõlaline kohaldamine

- 1.7. Kindlustus- või edasikindlustusandjad peavad tagama, et lepingute piire kindlaks määravaid põhimõtteid kohaldatakse kooskõllaliselt kõikide kindlustus- ja edasikindlustuslepingute puhul (seda eelkõige pikemas perspektiivis).

Suunis 2. Ühepoolne õigus

- 1.8. Kindlustus- või edasikindlustusandjad peavad arvesse võtma, et kindlustus- või edasikindlustuse raames tasutavate kindlustusmaksete või hüvitiste lõpetamise, tagasilükkamise või korrigeerimise õigus on ühepoolne, kui kindlustusvõtja ega kolmas osapool saa nimetatud õigust kasutada. Käesolevate suuniste

---

¹ ELT L 331, 15.12.2010, lk 48–83

² ELT L 335, 17.12.2009, lk 1–155

³ ELT L 12, 17.01.2015, lk 1–797.

tähenduses ei hõlma kolmandad osapooled kindlustus- ja edasikindlustusandjate järelevalve asutusi ega juhtimise üksuseid.

1.9. Eelkõige on nimetatud kontekst järgmine:

- a) kui kindlustus- või edasikindlustusandja peab kindlustusmaksete ja hüvitiste korrigeerimise jõustamiseks saama vastavate õigusaktide või mõne muu (kindlustus- või edasikindlustuslepingu välise) lepingu tingimuste kohase välise hinnangu, peaks sellise nõude olemasolu ettevõtte ühepoolset õigust piirama vaid siis, kui hinnangus antakse kindlustusvõtjale või kolmandale osapoolle nimetatud õiguse kasutamisse sekkumise õigus.
- b) Ettevõtted ei peaks reputatsiooniga seonduvat riski või konkurentsipurvet pidama ühepoolse õiguse piiranguks.
- c) Ettevõtted peavad arvesse võtma, et riiklikud õigusaktid piiravad nende ühepoolset õigust vaid siis, kui need piiravad kindlustusvõtja või kolmanda osapoolle puhul nimetatud õiguse kasutamist või annavad õiguse seda piirata.
- d) Ettevõtted ei tohiks kasutada lepingu raames tasutavate kindlustusmaksete või hüvitiste korrigeerimise ühepoolset õigust, kui tasutavad kindlustusmaksed või hüvitised olenevad ainult kindlustusvõtja või kasusaaja otsustest.
- e) Ettevõtted ei tohiks kasutada lepingu raames tasutavate kindlustusmaksete või hüvitiste korrigeerimise ühepoolset õigust, kui tasutavad kindlustusmaksed või hüvitised olenevad ainult kindlustusvõtja või kasusaaja otsustest.

Suunis 3. Kohustamise võimekus

1.10. Kindlustus- või edasikindlustusandjad peavad mõistma asjaolu, et nad saavad kindlustusvõtjat kindlustusmakset tasuma kohustada vaid siis, kui tema maksed on õiguslikult jõustatatavad.

Suunis 4. Riski täielik kajastamine

1.11. Määrates kindlaks, kas kindlustusmaksed kajastavad täielikult kindlustus- või või edasikindlustuslepingust tulenevate kohustuste portfelliga hõlmatud riske, peavad kindlustus- või edasikindlustusandjad hindama, kas kindlustusmaksete või hüvitiste korrigeerimise hetkel on ettevõttel igal juhul õigus kindlustusmaksed ja hüvitisi korrigeerida nii, et tulevaste kindlustusmaksete eeldatav hetkeväärtus ületab tulevaste hüvitiste ja portfelli raames tasutavate kulude eeldatava hetkeväärtuse.

1.12. Et tagada rakenduseeskirjade artikli 18 lõigete 3 ja 7 kohaselt selle hindamine, kas kindlustusmaksed kajastavad täielikult kindlustus- või või edasikindlustuslepingust tulenevate kohustuste portfelliga hõlmatud riske, peavad kindlustus- või edasikindlustusandjad tagama, et nimetatud portfell koosneb kohustustest, mille puhul kindlustus- või edasikindlustusandja saab kindlustusmaksed ja hüvitisi korrigeerida samalaadsetel tingimustel samalaadsete tulemustega.

1.13. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peavad arvesse võtma kõiki kindlustatud isiku asjakohaste omaduste kohta tehtud individuaalseid hindamisi, mis

võimaldavad ettevõttel koguda kindlustatud isikuga seonduvate riskide mõistmiseks piisavalt teavet. Elukindlustuse meetodiga samalaadse funktsiooniga suremusriski või tervishoiuriski hõlmavate lepingute puhul võib individuaalse riskihindamise tulemuse esitada kindlustatud isiku enesehindamisena või see võib sisaldada arstlikku ülevaatust või uuringut.

Suunis 5. Lepingu osadeks jaotamine

- 1.14. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peavad hindama, kas tunnustamiskuupäeval on võimalik lepingut osadeks jaotada, ja igal hindamiskuupäeval kaalutlema, kas on toimunud eelmist hindamist mõjutavaid muudatusi.
- 1.15. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peavad kindlaks määrama, kas lepingut on võimalik osadeks jaotada, hinnates, kas lepingu kaks või enam osa on selgelt tuvastatavad ja milliste puhul saaks igale osale eriomased erinevad kohustuste ja kindlustusmaksete komplektid kindlaks määrata.
- 1.16. Kui optioon või finantstagatis hõlmab lepingust rohkem kui ühe osa, peavad kindlustus- ja edasikindlustusandjad kindlaks määrama, kas on võimalik seda osadeks jaotada või kas see tuleks delegeerida lepingu vastavasse osasse.
- 1.17. Kui Solventsus II kohaselt peetakse lepingut kindlustuslepinguks, peavad kindlustus- ja edasikindlustusandjad ikkagi arvesse võtma, et lepingu kõik osadeks jaotatud komponendid kujutavad endast kindlustus- või edasikindlustuslepingust tulenevaid kohustusi.

Suunis 6. Lepingu majandusliku külje märgatava mõju kindlaksmääramine

- 1.18. Määrates kindlaks, kas juhtumi esinemisel on kindlustuskattel või finantstagatisel lepingu majanduslikule küljele märgatav mõju või mitte, peavad kindlustus- ja edasikindlustusandjad arvesse võtma kogu tulevast potentsiaalset lepingulist sularahavoogu.
- 1.19. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peavad arvesse võtma, et hüvitiste finantstagatisel on lepingu majanduslikule küljele märgatav mõju vaid siis, kui finantstagatis on seotud tulevaste kindlustusmaksete (individuaalsete) maksimisega ja see tagab kindlustusvõtjale märgatava ärilist laadi finantseelise.
- 1.20. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peavad arvestama asjaoluga, et spetsiifilise ebakindlat laadi juhtumi esinemise kindlustuskate mõjutab märgatavalt kindlustatud isikut – kui kindlustuskate tagab kasusaajale märgatava finantseelise, on sel lepingu majanduslikule küljele märgatav mõju.

Suunis 7. Kohustuste prognoos

- 1.21. Kui lepingulised üksikasjad või lepinguga hõlmatud kohustuste täielik määr ei ole ettevõttele lepingu tunnustamise ajal kättesaadavad, peavad kindlustus- ja edasikindlustusandjad prognoosima lepingute piire, kasutades kogu vastavat olemasolevat teavet käesolevate suunistega sätestatud kohasel viisil.

1.22. Ettevõtted peavad nimetatud hindamisprognoosi läbi vaatama niipea kui üksikasjalikum teave on kättesaadav.

Suunis 8. Edasikindlustuslepingud

1.23. Vastuvõetud edasikindlustuslepingute puhul peavad kindlustus- ja edasikindlustusandjad kohaldama rakenduseeskirjade artikli 18 sätteid olenemata vastava seonduva kindlustus- või edasikindlustuslepingu piiridest.

Järgimis- ja aruandluseeskirjad

1.24. Käesolev dokument sisaldab EIOPA määruse artikli 16 kohaseid suuniseid. Kooskõlas EIOPA määruse artikli 16 lõikega 3 peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et neid suuniseid ja soovitusi järgida.

1.25. Pädevad asutused, kes järgivad või kavatsesid hakata järgima käesolevaid suuniseid, peaksid lisama need asjakohasel viisil oma reguleerimis- või järelevalveraamistikku.

1.26. Pädevad asutused kinnitavad EIOPA-le, kas nad järgivad või kavatsesid hakata järgima käesolevaid suuniseid koos mittejärgimise põhjustega kahe kuu jooksul pärast tõlgete avaldamist.

1.27. Kui osutatud tähtajaks ei vastata, peetakse pädevaid asutusi aruandlusnõuetele mittevastavateks ja nendest teatatakse.

Läbivaatamise lõppsäte

1.28. Käesolevad suunised vaatab läbi EIOPA.